

AMICS DE LA SARDANA de l'A.E. TALAIA

*VILANOVA I LA GELTRÚ
NADAL DE 1990*

AL SERVEI DE LA NOSTRA CULTURA

BON NADAL A TOTHOM!

NOVELTY

Llistes de Noces

**OBJECTES REGAL
I DECORACIÓ**

Llibertat., 42
Rbla. Principal, 58

815 16 04
893 97 05

Gèneres de punt senyores
i senyors. Moda infantil.

Juani

Rbla. Principal, 49 i 64 893 22 36

CISTELLERIA

Pascual

CORDERIA - PERSIANES

Sant Sebastià, 19 - 893 44 49

LA MULA 55A

Llibreria - Papereria

Sant Gervasi, 36

893 47 52

Mobles. Interiorisme
Complements

Pl. de la Vila, 1

893 66 02

Llanes

Francesc Macià, 94

Cafeteria

Rosales

Xurreria

Rbla. Principal, 63

893 10 34

Formatgeria
CASA GIL

*EL BON FORMATGE ÉS
L'ALIMENT EXCEL·LENT*

Caputxins, 39

893 19 37

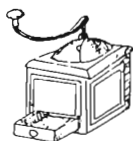

Plaça Soler Gustems, 5 893 04 70
Av. Francesc Macià, 50

Cafè i Coses

*Us desitgem
bones Festes!*

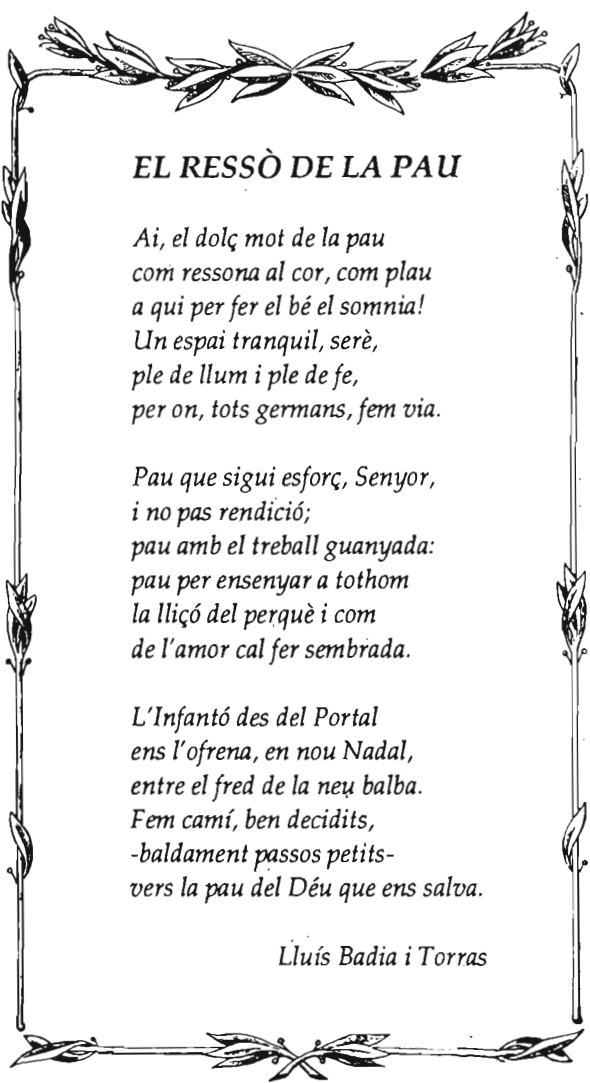
Sant Gervasi, 19

la lionesa

pastisseria

Santa Eulàlia, 6 - 893 02 99

EL RESSÒ DE LA PAU

*Ai, el dolç mot de la pau
com ressona al cor, com plau
a qui per fer el bé el somnia!
Un espai tranquil, serè,
ple de llum i ple de fe,
per on, tots germans, fem via.*

*Pau que sigui esforç, Senyor,
i no pas rendició;
pau amb el treball guanyada:
pau per ensenyar a tothom
la lliçó del perquè i com
de l'amor cal fer sembrada.*

*L'Infantó des del Portal
ens l'ofrena, en nou Nadal,
entre el fred de la neu balba.
Fem camí, ben decidits,
-baldament passos petits-
vers la pau del Déu que ens salva.*

Lluís Badia i Torras

MEMÒRIA

I LLIBERTAT

Uns dels mals de molts sardanistes és que ignoren el paper que estan acomplint. La major part de la gent que els contempla quan ballen a la plaça s'hi identifiquen, per la bellesa de la melodia, per l'elegància dels moviments, que tot plegat els converteix també en sardanistes. Hi ha també, que són molts, els qui ni hi paren esment, s'ho prenen com producte d'un costum d'aquests verals o, pitjor, com una manifestació anacrònica, vinguda de temps obscurs, impròpia, per tant, d'ara, que avancem a marxes forçades.

Les pàgines del nostre butlletí van adreçades als amics sardanistes, els qui practiquen i els qui admiren, per tal que tinguin més consciència de la seva petita gran missió. Depèn d'ells qui siguin realitzadors eficients o rèmores.

L'únic mitjà de fer front a tot totalitarisme, del caire que sigui, polític o econòmic, és posseir una bona mística, que sigui capaç d'envigorir una resistència espiritual a tot allò de fals que sedueix la humanitat. La mística és la que dóna força, l'única que pot oposar-se l'esclavitud de la gent, que és produïda pel totalitarisme. La major força política és la mística, diu filòsof francès Charles Péguy.

Ara, en aquestes últimes dècades que estem vivint, el totalitarisme es manifesta -encara que no ens ho sembli-, tot i que estigui embolcallat amb formes democràtiques, en l'embadocament que sofreixen els ciutadans de tot allò que els dóna la sensació que són feliços, com és el fet de posseir, de tenir, de riure's de tota mena de valors d'ordre espiritual. És el començament de la decadència d'uns éssers, com a persones i com a poble. Les tiranies militars no són temibles, perquè un dia o altre resten enrunades. No hi ha cap poder que sigui immortal. Les tiranies que produeixen horror són les que se sustenten sobre una mística falsa, a base d'orgull, de poder, d'extermini, físic i moral, i els que es fabrica el mateix poble quan ha perdut el nord de la seva vida. El veritable perill que va tenir el poble d'Israel quan va sortir d'Egipte no eren els egipcis sinó la prepotència egípcia -el vedell d'or- que estava en la ment dels hebreus.

Aquest també és el greu perill amb què troba això que en diem la civilització occidental.

El perill nostre no ve dels Hitler i Stalin, del Pinochet i Castro, sinó de nosaltres mateixos i de ningú més, quan no sabem veure que som nosaltres els responsables del règim que hem de donar a les nostres vides.

Portada: Natividad de Jesús, de Gaudí. Detall d'una de les seves grans obres.

Quan nosaltres estimem conscientment la sardana formen part d'una anella d'homes i dones que saben que tenen a les mans un patrimoni simbòlic, que formen part de la memòria històrica. Tenim la bona mística. Només mirant la sardana com un valor que enllaça el sagrat en la humanitat amb la quotidianitat de la vida, estem construint la dignitat col·lectiva.

Quan treballem per la sardana no ho fem només com un valor d'un grup humà, en aquest cas català, sinó que maldem per salvaguardar la memòria universal. Nosaltres, tot i la poquedat de les nostres persones, hem d'ésser segurs que formem part dels homes superiors que revelen al poble allò que ell és, allò que és seu i que li fa viure el patrimoni simbòlic. Recordem allò que deia el mestre Lluís Millet: «La sardana és Catalunya en estat de gràcia».

Davant de les generacions que pugen, que obliden o menyspreen la sardana i tants valors substancials, nosaltres hem de tenir el convenciment que fem obra civilitzadora perquè som continuadors dels evangelitzadors cívics del nostre poble, i de fet, de tota la humanitat. Enfront d'unes fornades de ciutadans que viuen del desconhort, de l'escepticisme, de l'oblit, la nostra tasca sòlida ha d'ésser que no perdin la memòria. Com deia el filòsof Camús, l'home és noble quan s'enfronta a la decepció i a la falta de memòria.

Tots i cadascun de nosaltres hem de saber treballar en aquest camp, senzill, que sembla que no tingui pretensions, però que forma part d'aquesta mística saludable per tal que el nostre poble continuï essent el poble nostre.

XAVIER GARCIA

Avui, la competitivitat, que afecta totes les manifestacions de la vida humana, fa que les cultures minoritàries es vegin fortament pressionades, sovint sota l'impuls d'interessos econòmics i polítics, per les cultures dels països més poderosos de la terra, amb el perill d'arribar per evolució i en pocs anys a una situació d'uniformitat alienadora, a una estandardització dels costums i dels comportaments, de les formes d'expressió i dels sistemes de vida. Abandonar la llengua, els costums o les tradicions pròpies per adoptar-ne d'altres de més universals no enriqueix sinó que, al contrari, empobreix culturalment els pobles i, per tant, el conjunt de humanitat. La coexistència dels grans corrents culturals i els cultures minoritàries, en canvi, afavoreix els contactes i facilita el coneixement de la vasta diversitat que conforma el mosaic de les nacions.
Frederic Mayor i Zaragoza, director general de la Unesco.

SANT JOAN DE LES ABADESSES, LA SARDANA DEL RECTOR I EL BALL DE PABORDES

Segons un programa mixt de 1972 de Sant Joan de les Abadesses, en text de Josep Esteve.

Les sardanes a Sant Joan no són d'importació com a d'altres comarques catalanes. Ací s'hi han ballat sempre. D'això ve que les balla tothom, joves i vells, amb molta gràcia. Han estat l'element principal de totes les festes i, per tant, de la Festa Major. El vespre del diumenge, molts homes i dones les preferien a qualsevol espectacle i sortien a ballar-les com un ritu, amb el vestit de casar. Les sardanes eren sempre sense excepció a la plaça però el dimarts de la Festa Major, es distribuïen per les places i pels carrers. Heus ací la raó: Unes quantes persones -principalment comerciants- van decidir-se a sufragar pel seu compte un dia més d'actuació de la cobla que abans s'acomiadava el dilluns. El domicili dels donants explica la ballada de sardanes del dimarts, en llocs insòlits; el rector també va col·laborar-hi i es ballava -encara es balla- a la plaça de l'Abadia, l'anomenada Sardana del Rector.

En parlar de Sant Joan de les Abadesses i des del punt de vista folklòric, hom per força s'ha de referir al Ball de les Pabordes, que només es pot veure ballar a la Plaça Major de Sant Joan el segon diumenge de setembre com a número fort de les festes en honor del Santíssim Misteri.

La dansa s'havia conservat, però degenerada del seu origen religiós i per tant seriós i havia acabat per ésser una dansa quasi bé per fer riure. Així arribem al 1934, quan el moviment del noucentisme que tot ho volia correcte i endreçat, llavors, una gent d'empenta i bona fe, va preocupar-se de restituir a la dansa sant joanina tota la dignitat.

Joan Dadés, principal promotor, va publicar una detallada conferència on es explicava com es ballaria d'ara endavant el Ball de les Pabordes. L'apartat dedicat a la música diu així: Els quatre ballets esmenats han estat especialment harmonitzats per a cobla per l'il·lustre musicògraf Francesc Pujol, es tocarà també el preludi emprat fins ara, però per comptes de fer-ho amb violí, es farà amb tamborí i flabiol, o bé amb tamborí i tible, en recordança del timbal i la gralla que usaven antigament.

Quan els pabordes van cercar les pabordes a les cases llurs, les precedeix la cobla tocant una marxa de cercavila, això és, fent la passada o el passant, com es diu a Sant Joan. A més, quan el paborde puja a casa la pabordessa, la cobla toca en obsequi una peça de concert. Doncs bé, així com fins ara es tocava el passant i les peces de concert que al director de la cobla els semblava més escaients, en endavant es tocarà el passant i les quatre peces de concert que expressament ha compost un bon fill de la vila. Ramon Serrat, el qual ha adaptat les exigències d'avui a unes melodies ancestrals santjoanines, una americana d'en Quicu Becu, un Ballet de Segadors, un xotis i una masurca. Vet ací, doncs, dos aspectes relacionats amb la sardana i la música de cobla d'aquest poble del Ripollès que és Sant Joan de les Abadesses.

DANIEL FLOR

EM SENTO LITUÀ

Hi ha moments que la conducta dels pobles fan avergonyir els seus ciutadans més conscients. I com que això passa molt sovint, els qui ens adonen d'aquesta manca de consciència nacional ho hem de dir públicament.

Fa pocs mesos, els pobles bàltics -Estònia, Letònia i Lituània, que havien estat ocupats per la URSS amb la complicitat del III Reich -van manifestar públicament la seva voluntat d'incorporar-se als pobles lliures, sense violència i amb voluntat de diàleg. Avui, després de moltes dificultats internes- i també per tant de la URSS-, aquests pobles comencen a trobar el seu lloc dins de la comunitat europea. Sembla que aquest fet -una victòria de la llibertat i del dret a l'autodeterminació- hauria d'haver trobat els suport entusiasta d'aquelles nacions, com Catalunya, que també ha sofert persecució al llarg dels segles. I sobretot, l'adhesió pública i manifesta d'aquells partits que es diuen nacionalistes i que massa sovint es conformen a practicar el regionalisme. Em refereixo, naturalment, al nostre poble, a Catalunya, que no ha fet pública la seva voluntat de donar suport al moviment d'alliberament dels pobles bàltics, i molt especialment, de Lituània. Ni la Generalitat ni CDC han donat a conèixer el seu suport al dret dels lituans a governar-se ells mateixos. I el mateix alcalde de Barcelona -sempre disposat a posar-se al costat de Nicaragua o altres règims semblants- es va limitar a dir «que no es sentia lituà». Ningú no l'ha desmentit: el poble català, majoritàriament i per vergonya de tots, no ha fet costat als capdavanters d'aquest moviment nacionalista que s'estén, imparable, de Llevant a Ponent de la vella Europa. Quin gran moment històric per Catalunya, si haguéssim estat capaços d'encapçalar aquesta onada pacífica que pot canviar, en poc temps el mapa d'Europa, construint-ne una de nova més ferma que la simple Europa dels mercaders o la des les Regions. La nació és encara -i cada vegada més- una realitat cultural i humana, essencial en la construcció de la moderna Europa. Comprenc que els marxistes- que van de fracàs en fracàs,- no vulguin donar suport al fet nacional, que no han volgut comprendre. Però, i els nacionalistes catalans per què callen? (Per ara, només ha parlat ERC) Per què no diuen, obertament, de cara al món, que ens sentim lituans? O esperem que un dia no llunyà els lituans puguin avergonyir-se de sentir-se catalans, si ens portem com ens portem?.

I que no em diguin que primer ens hem d'ocupar de casa nostra. Com diu molt bé Merton, ningú no és una illa. I si sents que les campanes toquen a morts, no preguntis per qui toquen: toquen per tu!

JOSEP M. AINAUD DE LASARTE
Historiador

LA LLENGUA CATALANA AL MÓN

Cada dia són en nombre més gran els qui arreu del món coneixen i estudien la nostra llengua. Es perquè s'adonen que hi ha un idioma que té una història milenària amb la qual s'han escrit textos importants de caràcter universal.

Hi ha ensenyament de català arreu del món, a les Universitats.

Mirem-ho:

Estats Units: 52.- Alemanya: 27.- Gran Bretanya: 19.- França: 12.- Itàlia: 11.- Canadà: 4.- Dinamarca: 3.- Suècia: 3. - Suïssa: 3. - Holanda: 3.- Àustria: 2.- Rússia: 2.

A cadascun d'aquests països, Austràlia, Bèlgica, Brasil, Bulgària, Finlàndia, Hongria, Iugoslàvia, Irlanda, Japó, Mèxic, Noruega, Polònia, Puerto Rico, Romania i Txecoslovàquia, hi ha una universitat que també ho fa.

Ens hauria de fer pensar una mica. No serà que els estrangers s'han adonat de la importància i bellesa de la nostra llengua, i que nosaltres, que tenim el tresor prop nostre, dintre nostre, no el sabem valorar, no en tenim consciència? La llengua és un llegat que hem rebut des de segles enllà. El conservem, el millorem, el propaguem?

Cadascú de nosaltres hi podem fer alguna cosa. Ser o no ser, aquesta és la qüestió, diu Shakespeare. Aquí hi podríem afegir: La qüestió és estimar o no estimar. Que ve a ser el mateix. Perquè qui no «estima» no «és».

Hauran de ser els estrangers els qui vinguin, des dels racons més allunyats del planeta, a donar-nos lliçons i a plantar-nos a la cara el problema de la nostra indignitat? Perquè ara ja comença a ser quelcom natural i corrent que et trobis amb nordamericans, amb suecs o japonesos que parlen en català amb una perfecció que enamora.

No dóna això per un examen de consciència i per revisar la nostra conducta? Tothom s'indigna si sent parlar malament dels pares propis. Quants catalans s'esforcen per parlar bé dels seus, essent continuadors del primer do que ens aportaren com és el de la llengua, la que ens va fer pronunciar per primera vegada els noms de «pare» i «mare»?

Quan els veritables protagonistes de la Història -homes i dones damunt d'un territori- són violentats en la seva relació amb els paisatges circumdants i amb les eines que es doten per a la subsistència, es pot ben dir que les cultures d'aquests territoris deixen de fer la història pròpia del lloc per passar a fer la història del model general dominant. **Xavier Garcia i Pujades.**

CENTENARI DE LES BASES DE MANRESA 1892/1992

LES BASES DE MANRESA DE 1892

El primer projecte d'estatut d'autonomia

Les Bases per a la Constitució Regional Catalana de 1882, comunament conegudes com a Bases de Manresa, foren el primer projecte d'estatut d'autonomia de Catalunya. No representen l'inici del moviment nacional català, però assenyalen els pas de la fase merament defensiva a una altra d'ofensiva des del punt de vista polític. per això el fet resulta convincent com a punt de referència per iniciar una reflexió crítica sobre el que han estat aquests cent anys de catalanisme polític o, com deia Rovira i Virgili, de nacionalització dels catalans.

La societat catalana fa cent anys

La societat catalana era fa cent anys molt diferent de l'actual. Val la pena recordar algunes d'aquestes diferències. Tot i que l'economia catalana era ja una economia industrial, sobretot comparada amb l'economia global espanyola, encara el 55% de la població activa catalana es dedicava a l'agricultura, mentre actualment representa només el 4,6%. El sector dels serveis no ocupava sinó un 19% de la població activa, en canvi actualment més del 51% treballa a comerços, oficines, centres d'ensenyament, hospitals, etc. La taxa d'analfabetisme no baixava, al final del segle passat, del 50%. L'any 1892 la proporció d'habitants de Catalunya que no havia nascut aquí era insignificant, mentre al nostre temps supera la tercera part. La població de Catalunya no arribava a la tercera part (1.900.000) del nombre actual d'habitants.

Possiblement els catalans se sentien més catalans que ara, però a aquest sentiment li mancava voluntat política. Com deia Rovira i Virgili, en aquella època «hi havia uns quants catalanistes a Barcelona i alguns d'altres escampats per les comarques. Hom els podia comptar. Moltes viles tenien un catalanista i prou; altres no en tenien cap». Tot i la maduresa a què havia arribat la literatura catalana al cap de seixanta anys d'iniciada la Reinaxença, encara aixecà protestes el fet que Angel Guimerà pronunciés, en el 1895, en català per primera vegada, el discurs inaugural del curs a l'Ateneu Barcelonès.

Aspectes caducs de les Bases de Manresa i objectius encara per assolir

Les Bases de Manresa corresponien a la situació d'aquella societat catalana, tan diferent de la nostra econòmicament, políticament i culturalment. No

és estrany que en alguns aspectes resultin no gens actuals. Preveien, per exemple, que les corts catalanes serien elegides per «tots els caps de casa agrupats en classes fundades en el treball manual, en la capacitat o en les carreres professionals i en la propietat, indústria i comerç, mitjançant la corresponent organització gremial en lo que possible sia».

En canvi, hi ha a les Bases de Manresa objectius ambiciosos que encara avui resulten utòpics o, com a mínim, gens propers donada la situació política actual.

Segons les Bases el català havia de ser la llengua oficial única; només els catalans podrien exercir càrrecs públics a Catalunya; l'ordre públic i la policia havien de dependre únicament del Poder català; les finances i el sistema tributari havien de ser competència exclusiva del Poder català, que fins i tot, havia de poder emetre moneda; el Tribunal Superior de Catalunya seria -com abans de 1714- el màxim òrgan judicial, sense apel·lació contra les seves sentències a Madrid, i, per últim, el servei militar obligatori -del qual es redimien per diners les classes benestants- havia de ser suprimit i substituït per un contingent de voluntaris, com abans de 1845 s'havia fet a Catalunya.

Els polítics espanyols consideraren separatistes les Bases de Manresa. Però, malgrat tots els elements subversius de l'ordre polític establert que contenien, les Bases de Manresa no deixaven d'estar inspirades per un tarannà conservador, fins i tot tradicionalista, encara que la seva opció era oposada a la del carlisme, derrotat en tres guerres civils que havien ensangonat bona part de les terres catalanes, la darrera d'elles disset anys abans de l'assemblea de Manresa.

La Unió Catalanista

Les Bases de Manresa foren l'obra de la Unió Catalanista, nascuda en el 1891, després de la derrota dins el moviment catalanista del corrent més liberal i progressista, el que procedia del federalisme republicà i havia estat encapçalat per Valentí Almirall, que va ser el primer formulador d'una teoria política per al catalanisme. Això no invalida, però, la importància de les Bases de Manresa, que amb independència de la ideologia predominant en la seva elaboració, continuen sent el primer projecte d'estatut d'autonomia de Catalunya. Aquesta primícia cronològica no porta fatalment a la seva glorificació. No es tracta d'un text constitucional sacralitzat ni pretesament intocable, sinó del primer d'una sèrie, dins la qual l'autonomisme posterior, el de projecció popular i d'incidència real més grans, abandonaria els aspectes més reaccionaris del document de 1892.

El socialista Ramos Oliveira i el franquista García Venero s'equivocaven quan digueren que amb les Bases de Manresa la burgesia catalana presentava un programa d'independència de Catalunya, o gairebé. Isidre Molas demostrà que a la Unió Catalanista i a l'assemblea de Manresa eren ben pocs els burgesos, i els que hi eren no es podien considerar representatius de la burgesia industrial, la qual continuava donant suport al règim de la Restauració, per bé que sense identificar-s'hi.

Les corporacions empresarials catalanes van recolzar plenament la Monarquia en la seva pretensió de mantenir el domini sobre Cuba i Filipines, amb obstinació tan temerària com la del Govern. En canvi la Unió Catalanista es desmarcà d'aquesta posició, mentre els republicans, que titllaven la Unió de reaccionària, compartien, amb excepció de Pi i Margall, el mateix colonialisme espanyolista dels governs monàrquics que havia de portar al desastre de 1898.

Autonomia catalana i transformació de l'Estat

Els federals consideraven impossible l'autonomia de Catalunya sense un canvi de règim a Espanya que federalitzés l'Estat. La Unió Catalanista prescindia aparentment d'aquest problema i la seva demanda es limitava a una autonomia singular, teòricament compatible amb la Monarquia, més o menys unitària. Però, en realitat no fou fins al 1919 que s'elabora per consens un projecte d'estatut ajustat a la Monarquia, però que aquesta rebutjà.

En realitat l'autonomia catalana comportava una profunda transformació constitucional que la Monarquia no es volgué ni plantejar. L'experiència històrica demostraria que tan utòpic era l'accidentalisme en matèria de règim de la Unió Catalanista com el federalisme dels republicans catalans. Si la Monarquia es negà a la més mínima concessió autonòmica, la República de 1931 no seria federal, sinó que concediria a Catalunya una autonomia singular, que, privada del marc federal, no gaudiria d'aquelles garanties que els federals catalans havien establert sobre el paper en el 1883.

1892 - 1992

L'any 1992 pot ser un bon moment per mirar la ruta recorreguda a fi de saber ben bé on som i decidir la direcció que cal prendre. Dels cent anys de catalanisme polític per revisar, els darrers quinze han de merèixer sense dubte una atenció molt especial, però la crítica que en fem només serà fecunda si compta amb la perspectiva històrica d'un segle d'acció catalanista. El que representaren les Bases de Manresa, amb totes les seves limitacions, fa cent anys, és una referència històrica útil per plantejar sobre la situació present una reflexió que ens permeti superar les limitacions de la lluita partidista de cada dia i buscar les coordenades que puguin ser vàlid per al desenvolupament de la identitat catalana en el segle XXI.

La nostra intenció commemorativa pot resumir-se en tres punts, que corresponen a unes fases ben diferenciades:

- a) Informar i ajudar el País a reflexionar sobre la situació de l'autonomia i de la manera com aquesta afecta la nostra vida quotidiana.
- b) Recollir i sistematitzar les Bases que configuraran la sobirania que volem.

c) Aprovar formalment aquestes Bases per part de totes les entitats, en un gran acte commemoratiu del centenari i, lliurar-les als partits polítics catalans perquè les assumeixin a principis de 1992.

La Comissió gestora:

Amics de la Ciutat, Ateneu Barcelonès, Centre Excursionista de Catalunya, Club Arnau de Vilanova, Comitè Olímpic de Catalunya, Federació d'Ateneus de Catalunya, Federació Catalana d'Associacions UNESCO, Federació Catalana d'Entitats Corals, Fundació Congrés de Cultura Catalana, Fundació Enciclopèdia Catalana, Fundació Jaume Bofill, Institut d'Estudis Catalans, Justícia i Pau, Omnium Cultural, Unió Excursionista de Catalunya.

LES VERITATS DE MOSSÈN ARMENGOU:

Si la realització de la vera Espanya no és possible, caldrà cercar la solució en l'«extra Espanya». És més interessant la solució que l'Espanya.

Per als castellans de pura casta tot allò que és diferent no pot ésser espanyol.

La política dels Reis Catòlics -i la de llurs antecessors- a l'Andalusia conquistada, ben altra de la que empraren els monarques catalans a València i a Mallorca, convertia la millor agricultura d'Europa en la terra de la fam.

A Espanya, rics i pobres, amos i obrers, tots pensen igual respecte a Catalunya. Resulta una catàstrofe, àdhuc social que a Catalunya, rics i pobres, amos i obrers, no pensem tots igual respecte d'Espanya.

«Una persona coneguda meva afirma, com una llei de la història d'Espanya, la necessitat de bombardejar Barcelona cada cinquanta anys». Això ho escriví Manuel Azaña... Nosaltres, però, els bombardejats, tenim el dret i la necessitat de desvincular-nos d'aquesta història que ens ha votat al genocidi.

Una monarquia federal no hauria caigut el 14 d'abril del 1931.

JOSEP ARMENGOU

* * *

L'autodeterminació és, més que res, la condició «sine quan nom», de tots els drets de l'home. S'entén per autodeterminació el dret d'un poble a determinar lliurement el seu estatut polític, i de continuar, una vegada emancipat, el seu desenvolupament econòmic, social i cultural. Robert Laffont.

III APLEC INTERNACIONAL DE LA SARDANA

Amb motiu de la celebració de l'Aplec, els dies 4 i 5 d'agost passat, un considerable nombre de persones de les nostres comarques, unes 3.000, van desplaçar-se a Zurich. Hi assistia també el conseller de Cultura de la Generalitat Joan Guitart.

Les sardanes, gegants, cavalets, bastoners, capgrossos, esbarts i corals, feren notar llur presència per carrers i places d'aquesta ciutat suïssa. Feia bonic la Bahnhofstrasse, el carrer principal de la ciutat, sense cap cotxe aparcats, les voreres plenes de gent que miraven com passava la nostra cercavila. Els naturals del país contemplaven admirats aquella munió de gent que, donant-se les mans i fent rotil·lana, dansava tot seguint les notes de la cobla i exhibint els valors populars de la nostra cultura. Preguntaven d'on èrem i què representava tot allò.

Es lògic pensar que la majoria de catalans que van realitzar l'excursió bàsicament tenien com objectiu primordial ballar sardanes en un indret força allunyat de llur àmbit, enmig de gent que no havien sentit mai com sona una tenora ni com es punteja aquella dansa. El que és cert és que tothom que hi va assistir, dels nostres, tenia la convicció que, a més, aquell viatge li havia de proporcionar el plaer que produeix admirar un país tan diferent del nostre, tant pel que fa a l'especte físic com en el comportament i costums dels seus habitants.

Els geranis vermells, per exemple, que entre nosaltres passen gai-

rebé desapercebuts, allí són un complement ornamental de primeríssim ordre. Els passeigs i els balcons en van plens.

Per nosaltres fou motiu de goig coincidir amb persones de les nostres comarques que són en aquell país per motius laborals.

L'important Casal Català «Casa Nostra» fou el principal organitzador dels actes. Quinze autocars, amb guies del Casal, portaren els catalans a fer una visita panoràmica de la ciutat. Com a vilanovins, encara ens dóna més goig el fet d'adonar-nos que un vilanoví resident de fa molts anys a aquella nació, formava part de l'equip organitzador de l'Aplec.

«Casa Nostra» va oferir un dinar als representants de la ciutat de Zurich, de la Generalitat, dels organitzadors dels Aplecs, com són les «Jornades Internacionals Folkloriques de Catalunya» i la «Comissió d'Aplecs Sardanistes de les Comarques Barcelonistes» i altres invitats d'honor. Durant la sobretaula, es va celebrar una trobada dels casals catalans d'Europa amb els representants de la Generalitat, per tal de facilitar una plataforma d'encontre entre les nostres autoritats i la diàspora catalana.

Ens produeix molta satisfacció que la sardana es passegi per Europa. Aquest Aplec es va celebrar els passats dos anys a Amsterdam i a Paris. Segurament que en endavant s'hi afegiran altres ciutats. No és el fet de celebrar unes ballades allò que és motiu de satisfacció sinó l'actitud

del gran nombre de gent nostra que amb llur tarannà mostren arreu on van un elevat grau de lloable comportament cívic.

En un temps com l'actual, quan les invasions en terres forasteres són

constants en diversos àmbits internacionals és cosa bella que nosaltres els catalans practiquem per un parell de dies la invasió sota l'estendard de la bellesa i de la pau.

CONRAD ROVIRA

NOTICIARI

L'APLEC DE LURDES. Com cada any hem celebrat l'Aplec de Tardor.

Des de fa força anys ho organitza Amics de la Sardana de l'Agrupació Excursionista Talaia. Hi va acudir molta gent, sobretot jovent. Tothom s'ho va passar bé, fins que a primeres hores de la tarda la pluja va impedir la continuació dels actes. No és la primera vegada que passa.

Aquest aplec és, sens dubte, una de les manifestacions d'esbarjo més populars que se celebren a la nostra ciutat. Des de primeres hores del matí, la carretera és ocupada pel gran nombre de nois i noies que, equipats amb la motxilla, fan camí cap a l'aplec. Últimament, motivat per la presència d'alguns que no són aptes per a la convivència, l'aspecte festiu que sempre ha tingut l'aplec s'ha vist enterbolit. Fins i tot s'ha pensat en la possibilitat de canviar-lo de lloc, tot i que és difícil de trobar a les nostres rodalies un paratge que pugui superar l'atractiu de Lurdes. Enguany, a més de la col.laboració de la Creu Roja i dels guardes forestals hem tingut la presència d'una parella de policies municipals, que no van haver d'intervenir per res.

BALLADA PER A LA MAINADA. El 28 d'octubre vam celebrar la ballada

de sardanes que cada any fem de cara a les nenes de les escoles on fem curssets d'ensenyaments. Destaquem el suport que rebem de les associacions de pares d'aquests col·legis que, en acabar els curssets mostren llur reconeixement per la tasca desenvolupada per la nostra entitat, la qual, indubtablement -i per això ho fem- ha de repercutir en la formació pedagògica dels seus fills.

X NIT DE LA SARDANA. El 7 de juliol, dissabte, vam celebrar aquesta Nit. Per primera vegada ho hem fet a la Rambla Principal. Això ha motivat que l'assistència de públic fos més nombrosa. La Societat Gran Peña ens va ajudar. L'última sardana, interpretada de conjunt per les cobles Sant Jordi i Mediterrània, ens era dedicada, amb motiu dels deu anys, pel compositor vilanoví -d'origen lleidatà- senyor Ramón Ortiz i Vallverdú.

JOAN LLUIS MORALEDA. Fa tres mesos es va celebrar a Banyoles el Certamen de composició de sardanes i de música per a cobla, convocat pel Conservatori de Música de Girona i Prosolba, S.A., amb la col.laboració de diversos estaments, emmarcat tot dintre l'Olimpíada Cultu-

ral Barcelona'92. L'import dels premis se n'anava als cinc milions. Es un fet que no s'havia donat mai en el món de la música catalana per cobla.

S'hi van presentar un total de 51 sardanes i 25 obres per a cobla. Es van concedir 4 premis per a composició de sardanes i 10 per a obres per a cobla i l'accèssit.

Es va donar el cas, inesperat, que tampoc no s'havia donat mai, possiblement irrepertible, que un autor, Joan Lluís Moraleda, autor vinculat a Vilanova, director de l'Orquestra de Cambra del Garraf, es va emportar 6 dels premis per a cobla i l'accèssit. Es un cas que ens demostra el valor important que és aquest compositor en la nostra música. En donem coneixement pel fet rellevant que és i per ésser una persona que té tanta relació amb Vilanova.

RAMON ORTIZ I VALLVERDU. El dia 25 del passat novembre, diumenge a la tarda, vam gaudir, talment com vam anunciar per cartells, del concert de piano que ens va oferir el senyor Ortiz, fill de Lleida, vilanoví d'adopció fa una vintena d'anys, al casal de la Parròquia de Sant Antoni «Orfeó Vilanoví».

Fou una vetllada que va complaure totalment l'auditori que emplenava la sala. El programa era compost tot per obres d'ell, quatre sardanes, diverses peces i «Rapsòdia andalus». L'executant

va demostrar amb escreix que, a més de bon pianista, és un compositor excel·lent, les obres del qual són plenes de matisos delicats, amb un cant exquisit, de gran musicalitat, amb accents de rigor, que el posen a l'altura dels bons mestres de la nostra música.

MINYONS DE LA GELTRÚ. El passat diumenge 9 d'aquest mes, dintre de la missa de 12 de la Parròquia de Santa Maria, hi hagué la benedicció del banderí de l'anella infantil Minyons de la Geltrú, de l'Escola Sardanista de la Geltrú. Fou apadrinat pels senyors Maria Quitllet i Manuel Prats. Acabada la missa, l'anella, repartida en dues rotllanes, ballà, a l'avantpresbiteri, la sardana «L'aplec de muntanya», de Puigferrer, interpretada per la cobla La Principal de Barcelona.

Com diem en el programa, en carta oberta als minyons, estem segurs que aquest acte representarà per a ells un moment important de presa de consciència com a futurs joves i homes per estimar tot allò que sigui portador de bellesa i, en concret, per estimar tots aquells que els envolten, familiars, mestres i amics, dirigents de l'Escola Sardanista, la Parròquia i els propis companys de l'anella. Per molts anys, a tots ells i als qui els encaminen.

El pintor Salvador Masana oferí un quadre per a ésser sortejat, a fi d'ajudar a cobrir les despeses de l'acte.

A la sortida de la missa hi hagué una ballada, a la mateixa plaça de l'església, a càrrec de l'esmentat cobla.

A N È C D O T E S

Jo sempre he estat un convençut espanyolista, però ara, a les velleses, quan veig com tracten Catalunya els del govern de Madrid, quan veig de quina manera s'emporten els nostres diners i ens retornen tan poc a canvi, començo a pensar el bé que aniríem si ens ho poguéssim fer nosaltres sols. (Paraules recents d'un vilanoví, que són com un principi de conversió, després de molts anys d'ajudar a perseguir tot el que porta-va sentors de catalanitat).

* * *

En un cafè. En una tertúlia, un home es riu dels «periquitos». Un altre és del Barça i ho pregona entusiàsticament. Apareix una filla seva i li diu:

- Papá, mamá me pregunta si sabes la hora del tren que hemos de tomar mañana.

Els contertulians se'l van mirar de dalt a baix. I li diuen: «Així ens esperaves?». No va saber què respondre.

* * *

Una altra d'un culer. S'havia de celebrar un partit entre l'Espanyol i el Barcelona, al camp de Sarrià. Una persona li pregunta:

- Alça, que s'ho passarà bé! Anirà a veure el partit, oi?

- Per qui m'ha pres? Jo no posaré mai els peus al camp de l'Espanyol.

Al cap d'un temps aquella perso-

na l'anava a veure a casa seva. A la família es parlava en castellà.

* * *

Un dinar de família. Es composta de pares i dos fills. Aquests són casats amb dues noies. L'una és nada a Vilanova i parla, per norma, en castellà. L'altra és a la nostra ciutat des de fa dos anys, provinent de Mérida, i ja parla correctament en català.

Es el dia de Sant Jordi. Un matrimoni invitat hi porta un pastís de la diada, amb les quatre barres. La noia vilanovina exclama:

- Yo esto no me lo como. Me repugna todo eso de Cataluña.

L'altra li replica:

- Noia, no t'entenc gens ni mica. Tu ets de Vilanova i et fa fàstic la teva pròpia terra?.

* * *

Temps de Carnaval. Una pastisseria anuncia, a l'aparador, el «Pastís de Carnabal». Un client els fa veure l'error. Cuita-corrents ho rectifiquen en els pastissos que tenien preparats. L'endemà presenten un «Pastís de robell d'ou». El mateix client ja no es va veure amb cor de repetir-los la lliçó.

La pastisseria la feien molt bona. El desig de presentar-la en català també era bo. Però els manca sentir la dignitat de la llengua i la humilitat d'aconsellar-se.

Dia 26 de Desembre, festa de Sant Esteve, al migdia.
Ballada de sardanes a la Rambla Principal

Quan dos individus tenen una mare diferent i un d'ells ha anat oprimint l'altre, que l'oprimint digui que vol ser germà de l'altre és un gest que ratlla en la bogueria o en el sublim. Ventura Gassol.

* * * *

Amics de la Sardana. Carrer del Comerç, 4. Vilanova i la Geltrú.
President: Manuel Massana. Director butlletí: Xavier García.
Número 136. Desembre de 1990.

Llanes

Francesc Macià, 94

AIGUA, 35
VILANOVA I LA GELTRÚ
FERRERS, 43
VILAFRANCA DEL PENÈDÈS

893 02 34

**Infantil
Juvenil
Ortopèdic
Esportiu
Especial Carnaval**

NO US N'OBLIDEU!

El diumenge 23 de desembre, a les 6 de la tarda.

Al Casal Parroquial de Sant Antoni Abat, «Orfeó Vlanoví», carrer de l'Església,

Secció literària i musical organitzada per Amics de la Sardana,

Actuació de l'ORFEÓ VILANOVÍ, sota la direcció d'Isabel Pla, amb interpretació de cançons nadalenques.

Dissertació de l'escriptor Xavier Garcia sobre «El Poema de Nadal», de Josep M. de Sagarra.

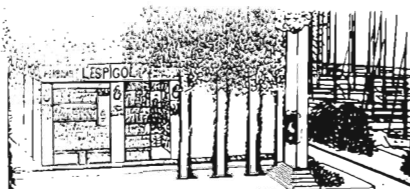
Recital de Poema, sota la direcció d'Antoni Castelló, pels rapso-
des Otilia Ricomà, Rosa M. Montserrat, Daniel Flor i Josep M. Guinda.

BACALLANERIA

TONI

ESPECIALITAT EN BUNYOLS
I RECEPTES DE BACALLA
(CONSERVES)

Mercat públic, 44 i 45

~~HERBARI~~ **L'ESPIGOL**

Herbes, Dietètica, Formatges
i especialitats

Rambla de la Pau, 103 - 815 13 11

Rambla de la Pau, 62
815 12 27

Pirotècnia

El Drac

PLANIFICACIÓ, MUNTATGE I
LLANÇAMENT DE CASTELLS
DE FOC
ESPECTACLES PIROTÈCNICS

Soler, 1 - Tels. 815 40 46 - 815 12 36
Telex 52910 - Fax 815 73 61

Teixits
Confeccions
Roba de la llar

La Rosa

VILANOVA:

Plaça de la Vila, 2 - Francesc Macià, 2

VILAFRANCA: Sant Joan, 5

PASTISSERIA. BOMBONERIA

Blanch

Mestre pastisser - Artesà del dolç

Francesc Macià, 43

893 06 20

**Calçats
RIBÉ**

**Bosses i
complements**

Plaça de les Neus, 4 - 893 09 32

BALSNN

REFLEXOTERÀPIA

MASSATGE VITAL CORPORAL

MANICURA

PEDICURA

(Tractament i correcció de l'ungla)

ESTÈTICA EN GENERAL

Velázquez, 18, 1r. 1a. - 814 16 91

LES ROQUETES (Sant Pere de Ribes)

SUZUKI VILANOVA

JAUME PUJANTE IGLESIAS

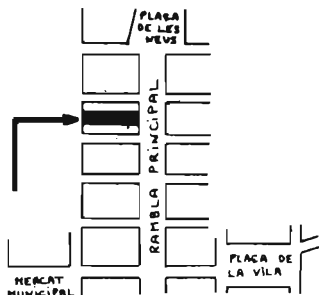
*Motocicletes - Ciclomotors
Bicicletes*

Rbla. Ventosa, 29

815 41 86

**mobles
montagut**

MOBLES I DECORACIÓ

Rambla Principal, 4 - 893 09 19

TEIXITS

Baig

us desitgem bones festes!

Aigua, 28

815 24 69

CAFETERIA

CAPRITX

ESMORZARS I BERENARS

Enric C. Ricart, 24.

B OBINATGE
Y
R REPARACIÓ
M OTORS
E LECTRICS

**SERVEI OFICIAL
D'ASSISTÈNCIA TÈCNICA**

BRAUN
SAECO
ROWENTA
TAURUS
TEFAL
KENDAL
NOWA-STAR
MOULINEX
S & P
MELITA
SOLAC
FAGOR
KELNER
TORNADO
UFESA
M. MOKA
JATA
MONIX
MAGEFESA
BLACK & DECKER

A. GÜELL

*Reparació de tot tipus
de maquinària elèctrica*

Venda de recanvis

Aigua, 4 - 893 00 11

Gimnàs BELMAR

Gimnàstica Sueca. Cultura física

Rehabilitació. Sauna. Massatge.

Gimnàstica amb peses.

Preparació per a tots els esports.

Aeròbic.

Solàrium.

Avinguda Francesc Macià, 113-116 - 815 19 21

Suministros Alema

Unió, 94 - 893 40 26 / 893 34 98

Poch

Boutique per a l'home

Sant Sebastià, 8-10 - 893 08 06